

Ontwerper van meetbare ruimten om in te leven en te werken: Werner De Bondt

Wie een beeld wil krijgen van het veelzijdige oeuvre van architect en scenograaf Werner De Bondt kan het boek *Werner De Bondt & Ria Verbergt. Meetbare Ruimten* (Vlaams Theater Instituut 1995) of de website <http://www.atelierdebondt.be/> raadplegen. Rechte lijnen, nieuwe materialen, weren van ornament of van andere ruimte-verstorende volumes of objecten, zorg voor een maximale en gevarieerde lichtinval, relatie tussen binnen en buiten, aandacht voor inplanting en omgeving en het streven naar uitgepuurde, tegelijkertijd functionele en esthetisch krachtige ruimtes: dit is duidelijk de beeldtaal van een architect die het modernisme ademt. Dat blijkt uit prachtige realisaties van nieuwbouwwoningen, appartementen, kantoren en villa's, maar evenzeer uit renovaties die getuigen van een echte dialoog tussen oud en nieuw.

Samen met echtgenote en vennoot Ria Verbergt heeft hij ook ontelbare ontwerpen gemaakt voor zeer functionele inrichtingen van winkelruimtes (waaronder heel wat voor de kledingketen Esprit, in binnen- en buitenland), tentoonstellingsruimten of beursstanden. Theaterscenografie ligt hem ook nauw aan het hart. Van 1970 tot 1987 verzorgde hij de vormgeving van producties in Studio Herman Teirlinck, waar hij ook als docent actief was. In de jaren 1980 was hij hoofd van de afdeling Theatervormgeving aan de Jan van Eyck Academie in Maastricht. Hij ontwierp decors voor Tv-programma's als de IQ-kwis op Canvas, maar evenzeer logo en grafische huisstijl van het Vlaams Parlement, tentoonstellingscatalogi of jaarbrochures van cultuurhuizen.

De vele bouwprojecten in de culturele sector bevestigen zijn bijzondere belangstelling voor de op- en inrichting van ruimtes die functioneel afgestemd zijn op dit bijzondere doel, ruimtes die inspirerend zijn voor makers en ook voor bezoekers een meerwaarde vormen. Het grootste project is hier ongetwijfeld de nieuwbouw en renovatie van concertzaal Ancienne Belgique in Brussel, maar ook de nieuwbouw van Cultureel Centrum 't Blickveld in Bonheiden is een pareltje. Verder zijn er onder meer de (ver)nieuwbouw van musea als het Sportimonium (Hofstade) of het Suske en Wiske museum (Kalmthout).

Zoals gezegd: voor foto's en beschrijvingen kan men terecht in het hoger geciteerde boek of op de website van Atelier De Bondt. Ik ben musicoloog, geen architectuurhistoricus of –theoreticus. Bevlogen beschrijvingen of diepgravende analyses van de verdiensten van Werner De Bondt op vlak van architectuur en vormgeving moet men van mij dus niet verwachten. Als ik dan toch de uitnodiging van de Bestuurder van onze Klasse der Kunsten aanvaard heb om een korte laudatio te houden, dan was dat niet zonder de nodige schroom en ontzag voor de competentie van consorores en confraters die terzake veel deskundiger zijn. Het gebrek aan competentie hoop ik te compenseren door een persoonlijke getuigenis over het geluk in een (mede) door Werner De Bondt ontworpen ruimte te mogen werken en wonen.

Van 1966 tot 1969 maakte De Bondt deel uit van het Architectencollectief TED onder leiding van Marc Dessauvage, dat in die periode onder meer het Faculteitsgebouw Letteren ontwierp van de Leuvense universiteit. Bij de opening in 1972 was dit naast de woontorens van Sint-Maartensdal van Renaat Braem een van de weinige markante nieuwbouwprojecten in de historische binnenstad van Leuven. Het is nog altijd een plezier in dit stadsbaken te mogen werken: de heldere structuur, de functionele inrichting, materialen als beton en glas, de strakke schoonheid van de zuivere ruimten en volumes, de tuin rond het gebouw, ontworpen door Jacques Wirtz nadat enkele oorspronkelijk geconcipeerde nevengebouwen geschrapt waren: dat alles biedt de meer of minder tijdelijke gebruikers (lees: studenten en docenten) de nodige rust en inspiratie om hun denkwerk te verrichten. Sommige Leuvenaars duiden dit Faculteitsgebouw aan met 'het Kremlin', voorwaar geen koosnaampje. De gelijkenis tussen dit gebouw en de renaissancistische en barokke architectuur van het Kremlin ontgaat me ten enenmale. Misschien vergelijken deze Leuvenaars de Faculteit Letteren hiermee eerder met de goddeloze communisten uit Moskou dan met de burcht van waaruit zij hun macht uitoefenen? Ten slotte werd voor de oprichting van dit gebouw een klooster annex kerk gesloopt om plaats te maken voor een tempel van de geest en de geesteswetenschappen.

Verder gebruik ik sporadisch de door Werner ontworpen culturele infrastructuur, maar ik woon elke dag in door hem ontworpen meetbare ruimten. In 1994 ontwierp hij een woning voor ons gezin, die in 1995 gerealiseerd werd. Zijn architecturale taal was ons vertrouwd, vooral via een woning in Schoten die ons telkens wanneer we in de buurt op familiebezoek waren weer was opgevallen te midden van veelal mediocre bouwsels. Een

goede inschatting van de locatie en de bouwvoorschriften, en de uitwerking van een specifiek bouwprogramma: ziedaar het speelveld waarin een beoefenaar van de toegepaste kunst die architectuur is aan de slag gaat. Vanaf dan spelen creativiteit, ervaring, ruimtelijk voorstellingsvermogen de hoofdrol om tot een krachtig en homogeen eindresultaat te komen. Vanaf dan zijn compromissen die de expressie en coherentie in het gedrang kunnen brengen ook absoluut *not done*. Dat geldt zowel voor het ontwerp zelf als voor de uitvoering, die beoordeeld wordt op basis van overeenstemming met de zeer precieze detailtekeningen. Er zijn wat dat betreft geen 'details' die met de mantel der liefde bedekt kunnen worden. Het resultaat daarvan draagt nog dagelijks bij tot onze levenskwaliteit. Deze ruimtes zijn helder, vol licht, strak, poëtisch, verbonden met de natuur; leeg zijn ze op hun best, gevuld door mensen die in deze omgeving optimaal kunnen samenleven. Het is een voorrecht in een woning van Werner De Bondt te kunnen leven.

Mark Delaere